

NYELVI AKADÁLYOK A NEMZETKÖZI ADÁSVÉTEL KÖRÉBEN – AZ EMBERI ÉS TECHNOLÓGIAI GENERÁCIÓVÁLTÁS IGÉNYE

GLAVANITS JUDIT¹

Összefoglalás

A nemzetközi adásvételi szerződéseket szabályozó ún. Bécsi Vételi Egyezmény (United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods – CISG) az egységes és autonóm értelmezés alapelvein nyugszik: pozitív hatásait csak akkor képes kiváltani, a jogharmonizációt csak abban az esetben segíti elő, ha a részes országok gyakorlatában szabályait egységesen értelmezik. Ezen egységes értelmezéshez szükség van nem csak a szöveg pontos ismeretére, hanem a nemzetközi bírósági gyakorlat és a szakirodalom ismeretére is. Egy 2015-ben folytatott empirikus kutatás azt igazolta, hogy ezen feltételek a magyar joggyakorlatban csak részben teljesülnek. A tanulmány arra keresi a választ, hogy a felmerülő nyelvi akadályokat milyen módszerekkel vagy eszközökkel lehetne eliminálni, vagy legalábbis minimalizálni. A nemzetközi irodalom és a trendek elemzése során arra jutottunk, hogy részben a felhasználói oldal készségein és képességein, részben egyfajta emberi és technológiai változáson, generációváltáson kell keresztülmennünk a cél eléréséhez.

Kulcsszavak

Bécsi Vételi Egyezmény, CISG, jogi adatbázisok, nyelvi különbségek

Summary

The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG) governing the international sales contract is based on the principle of uniform and autonomous interpretation: the promised positive effects can only be reached the harmonization of laws can only be enabled if the contracting parties are interpreting its rules in a uniform way. To fulfill the criteria of uniform interpretation not only the text must be known, but also a basic knowledge of the international jurisdiction and scientific literature is needed. An empirical study in 2015 resulted that in the Hungarian legal practice these criteria hardly fulfilled. The study is analyzing the ways and methods to eliminate or at least minimize the language obstacles. Examining the international literature and trends we came to the solution that a kind of human and technological change, some of a generational change is needed to reach the goals of the CISG.

Keywords

International Sale of Goods, CISG, legal databases, language obstacles

¹ tanszékvezető egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Kar, Nemzetközi Köz- és Magánjogi Tanszék; e-mail: gjudit@sze.hu

Bevezető gondolatok és problémafelvetés

A nemzetközi kereskedelmi kapcsolatokban a nyelvi akadályok leküzdésének problémaköre a legkorábbi időkig vezethető vissza. A modern, globalizált világban ugyanakkor ezen akadályok leküzdésében már nem csak az emberi tényező játszik szerepet, hanem egyre inkább a technológia: a fordítóprogramok, online szótárak, tudományos és laikus adatbázisok használata a mindennapi rutin része – már a legfiatalabb korosztály számára is. Van ugyanakkor egy társadalmi csoport, amely számára a nyelvi akadályok leküzdése héroszi küzdelmet jelent: a jogi területen dolgozó kollégák egy része számára a számítógép még mindig „az ördög masinája”, és a minden jogi érintettségű területre jellemző papírgyár megállíthatatlanul ontja termékeit. Kétségtelen, hogy az elektronikus cégeljárás, a közigazgatási szolgáltatások egy részének elektronikus útra terelése, valamint a 2016. szeptembertől megjelenő e-per már jelzi a változások irányát, de még mindig hosszú út áll a szakma kiválóságai előtt (nem is beszélve a nem olyan kiválókról...).

Jelen tanulmány apropóját egy 2015-ben folytatott primer kutatás adja, amely során párhuzamosan mintegy 22 országban folyt vizsgálat a nemzetközi adásvételi szerződések joggyakorlatáról. A kutatást magyar részről jómagam végeztem az ügyvédi és bírói kar körében végzett kérdőíves felméréssel. A kutatási eredmények több érdekes kérdésre is rávilágítottak, melyek közül az egyik az a bírósági visszajelzés volt, hogy a külföldi szakmai anyagokhoz való hozzáférés korlátozott. Ezen gondolat indította el a jelen tanulmány alapjául szolgáló kutatást, amely azt vizsgálja, hogy a nemzetközi adásvételi szerződések bírói esetjogában milyen szerepet kapnak a külföldi források (legyenek azok jogesetek vagy szakirodalom), és ezen jogterületen milyen elvárásoknak kellene megfelelni – ami a nyelvi felkészültséget illeti.

Kiindulópontként rögzíthetjük, hogy az áruk nemzetközi adásvételi szerződéseiről szóló ENSZ keretei között 1980. április 11-én Bécsben kötött egyezmény (továbbiakban: CISG vagy Egyezmény) a magyar jogi oktatás szerves része; általában a nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga tárgykörben találkoznak az Egyezménnyel a joghallgatók. Az is tény ugyanakkor, hogy mivel 1988 januárjában lépett hatályba az a magyar jogszabály, amely kihirdette az Egyezmény szövegét, elsősorban azok a hallgatók és gyakorlati szakemberek találkoztak vele, akik 1990 környékén kezdték meg jogi tanulmányaikat. Az Egyezmény magyar nyelvű irodalma kissé szegényesnek mondható. 1990-ben Sándor Tamás egy még joggyakorlat nélküli kommentárt adott ki, amely nagyon sokáig az egyetlen magyar nyelvű elemzés maradt. Vörös Imre két tanulmányában elemezte a fontosabb szabályokat 2003-ban (Vörös 2003a; 2003b), majd az áttörést a Sándor Tamás és Vékás Lajos által írt, a mai napig egyetlen magyar nyelvű kommentár jelentette (Sándor–Vékás 2006). Szabó Sarolta munkássága kiemelkedő a területen, aki több tanulmányában is elemezte a magyar és nemzetközi joggyakorlatot, illetve monográfiát is adott ki az Egyezmény tárgykörében (Szabó 2008; 2009; 2011; 2014). Nem állíthatjuk tehát, hogy nem áll rendelkezésre magyar nyelvű szakirodalom, de a kiadási dátumok alapján, sajnálatos módon, az is egyértelmű, hogy a nemzetközi joggyakorlat nyomon követhetősége magyar nyelven esetleges.

A 2015-ben az empirikus kutatás során egyrészt a Magyar Ügyvédi Kamara, valamint a Győr-Moson-Sopron Megyei Ügyvédi Kamara segítségével a nemzetközi kereskedelmi szerződéskötésben jártas ügyvédi gyakorlat feltérképezésére került sor, másrészt az Országos Bírósági Hivataltól kapott kutatási engedély értelmében a teljes magyar törvényszéki rendszerben kiküldésre került az a kérdőív, amely a bírósági tapasztalatokat volt hivatott felmérni. Ezen primer kutatást egészítette ki mintegy 70 bírósági ítélet szakmai elemzése. Fenti adatok feldolgozását követően került sor a joggyakorlat részletesebb elemzésére. A jogi képviselők kifejtették azon kritikai észrevételüket az Egyezmény alkalmazása körében, hogy annak magyar bírósági értelmezése nem koherens, nem kiszámítható, ezért maguk a jogi képviselők, de gyakran az ügyfelek, vagy a másik szerződő fél kifejezetten javasolják a

szereződéses viszonyban a CISG alkalmazásának kizárását. Ez a tendencia nem csak a magyar joggyakorlatban figyelhető meg, hanem nemzetközi szinten is (pl. Lookofsky 2003), ugyanakkor nem mindenhol az egységes értelmezés hiányára vezetnek vissza a felek az Egyezmény alkalmazásának kifejezett kizárását (pl. Schlechtriem 2015).

A nemzetközi adásvételi szerződésekre alkalmazandó jog és annak nemzetközi jellege

A nemzetközi kereskedelmi kapcsolatokban kiemelkedő jelentőséggel bír az adásvételi szerződés, mint a leggyakrabban alkalmazott szerződési típus. A kereskedelmi kapcsolatok globalizálódása létrehozta az igényt egy harmonizált, egységes nemzetközi adásvételi jogra. 1966-ban magyar kezdeményezésre az ENSZ szakosított szerveként jött létre az UNCITRAL (United Nations Commission on International Trade Law), amelynek célkitűzése a nemzetközi kereskedelmi jog harmonizálása és ezen a téren a munkafolyamatok összehangolása. Az adásvételi szerződésekre vonatkozó közös joganyag kidolgozása 1976-ban kezdődött el, a végleges szöveget pedig az 1980. évi bécsi diplomáciai konferencián fogadták el a szerződő felek, április 11-én (Sándor 1990). A konferencia elnöke a magyar Eörsi Gyula professzor volt. Az itt elfogadott Egyezmény (United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods – ismert tudományos nevén CISG, vagy Bécsi Konvenció, esetleg Bécsi Vételi Egyezmény) 1988. január 1-jén lépett hatályba, és jelen kézirat lezárásának időpontjában² 85 szerződő állama van, köztük az elsők között aláíró Magyarország is.

A CISG az egyik legsikeresebb nemzetközi egyezmény, mert a részes államok számát alapul véve az áruval kapcsolatos export/import ügyletek világszerte azonos szabály szerint történnek – legalábbis jogi szabályozásuk tekintetében (Szabó 2014). A világ nagy gazdasági hatalmai közül csak Nagy-Britannia és India nem ratifikálta az egyezményt, Európában pedig már csak Portugália, Málta és Írország nem részesei az Egyezménynek. Ugyanakkor az egyezmény sikere és elért eredményei törekenynek tűnhetnek annak tükrében, hogy a 7. cikk (1) bekezdésében megkövetelt egységes értelmezés a mai napig nem valósult meg teljes mértékben. Már több szerző is felvetette (pl. Schwenzer–Hachem 2009), hogy az egységesítés tekintetében a bíróságoknak, választottbíróságoknak és jogtudósoknak számottevő erőfeszítést kell tenniük, hogy a nemzeti jog „régibei” kikopjanak a jogalkalmazásból (DiMatteo et al. 2004).

A CISG 7. cikk (1) bekezdése értelmében az Egyezmény értelmezése során figyelembe kell venni annak nemzetközi jellegét és annak szükségességét, hogy elősegítsék az Egyezmény egységes alkalmazását, valamint a jóhiszeműség érvényesítését a nemzetközi kereskedelemben. A (2) cikk azon fontos szabállyal egészíti ki az értelmezési kérdést, hogy az Egyezmény által nem szabályozott kérdéseket is elsősorban az Egyezmény alapjául szolgáló általános elvek alapján kell megítélni, és csak végső megoldásként, ultima ratio-ként alkalmazható nemzetközi adásvételi kérdésekben a nemzeti jog. Minden jogegységesítést célzó nemzetközi megállapodás számára kulcskérdés, hogy sikerül-e egységes elveket teremtenie az értelmezéshez és a hézagkitöltéshez, hiszen bármilyen gondosan és részletesen kerül is kidolgozásra a szöveg, mindig maradnak olyan kérdések, amelyekre a jogalkotó nem gondolt, vagy nem akart, esetleg nem tudott választ adni (Sándor 1990).

Az egységes jogértelmezést számos forrás segíti elő. Az Egyezményt az UNCITRAL, mint anyaszervezet kiemelt témaként kezeli, és részletes adatbázist tart fenn az összegyűjtött esetjogból (Case Law on UNCITRAL Texts - CLOUT)³. Ezen adatbázis munkanyelve az angol, de egyes esetekben az eredeti ítélet szövege (eredeti nyelven) is a csatolt

² 2016. szeptember

³ UNCITRAL CLOUT esetjogi gyűjtemény: http://www.uncitral.org/uncitral/en/case_law.html (Hozzáférés ideje: 2016. szeptember 4.)

dokumentumok részét képezi. Egy másik fontos szakirodalmi forrás, amely az utóbbi időkben már a kommentár-irodalom alapját is képezi, a 2012-ben kiadott ún. Digest, amely angol nyelven cikkenként tárgyalja az Egyezményt, és minden cikkhez több oldalnyi esetjogot hivatkozik (UNCITRAL 2012).

Az Egyesült Államokban működő Pace Egyetem keretében működő Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Intézet (Institute of International Commercial Law)⁴ már több mint 20 éve folyamatosan gyűjti és dolgozza fel a CISG esetjogát, a nemzetközi joggyakorlatot angol nyelvre fordítva. A jogesetek feldolgozásán túl több mint 1 800 szakirodalmi forrást tartanak folyamatosan elérhető és olvasható formátumban, valamint 10 ezer fölötti számban tartják nyilván a nemzetközi irodalmat felsorolás-szerűen.

A Bázeli Egyetem Jogi Karán Ingeborg Schwenzer és Peter Schlechtriem professzorok (akik a legismertebb német nyelvű kommentár szerzői is egyben, illetve az UNCITRAL munkatársai) szintén adatbázist működtetnek⁵ a nemzetközi ítéletek és az UNCITRAL Tanácsadó Testület ajánlásaiból. Annak ellenére, hogy a két szakmai kiválóság német nyelvterületen dolgozik, publikációik elsősorban angol nyelven jelennek meg.

A fenti források mind azon cél elérése érdekében jöttek létre és működnek már hosszú évek óta, hogy elősegítsék a nemzetközi jogegységesülést.

Az Egyezmény nyelve és a fordítási nehézségek

A CISG szövegének utolsó bekezdése értelmében a szöveg egy eredeti példányban készült, melynek „angol, arab, francia, kínai, orosz és spanyol nyelvű szövege egyaránt hiteles”. Látható, hogy a német nyelv nincsen a hivatalos nyelvek között. Ezen fordítás elkészülte kifejezetten jól példázza a nyelvi nehézségeket. Németország, Ausztria és Svájc 1982 januárjában egy nemzetközi konferencia keretében fogadta el az egyezmény szövegének német nyelvű változatát, azonban nem sikerült minden részletkérdésben megállapodásra jutni, így végül három különböző nyelvi változatot fogadtak el a részes felek. A hat eredeti nyelv önmagában is problematikus, amellyel kapcsolatban Schwenzer és Schlechtriem kifejtették, hogy mivel az Egyezményt létrehozó konferencia munkanyelvei az angol és a francia voltak, ezen két nyelvi változatot előnyben kellene részesíteni a többivel szemben (Schwenzer 2010). Más szerzők viszont a francia nyelv mellett teszik le a voksukat arra hivatkozva, hogy az angolszász jogi fogalmak nem feleltethetők meg teljes mértékben a (gyakoribb) kontinentális jogi hagyományú országok esetében (Germain 2014). Felmerült még az a megoldási lehetőség is a jogirodalomban, hogy a CISG értelmezési körében, ha egy jogintézmény nem kellően precíz, akkor a jóhiszeműség és tisztesség, mint általános jogelv alapulvételével kell a felmerült kérdéseket tisztázni (Bell 2007).

A nyelvi változatok közötti eltérések egy kiváló példáját mutatja be Szabó Sarolta a hibás teljesítéssel összefüggő értesítési kötelezettség körébe. A CISG 39. cikke értelmében az áru fogyatékosága esetén, a hiba megjelölésével, ésszerű időn belül kell értesíteni az eladót. Az értesítés alakosságát illetően az írásbeliség nem elvár: a kifogás megtehető szóban, akár telefonon is (ez utóbbi esetekben a „hiba megjelölésének” bizonyítása a vevőt terheli). A „hiba megjelölése” („specifying”, „en précisant”, „especificando”) a német fordításban „pontos megjelölés”-re („genau bezeichnen”) módosult, tükrözve a nemzeti jogok (osztrák, német, svájci) szabályait, de ezzel a többi szövegváltozattól eltérő jelentéstartalom hordozójává vált, amely jelentősen befolyásolta a német joggyakorlatot (Szabó 2008, 90). Szintén a szövegváltozatok közötti eltérésre mutat rá Harry M. Flechtner, kiemelve az ún. „homeward trend” jelenséget, amelyről az egyik kodifikátor és a CISG egyik első

⁴ Pace University, Institute of International Commercial Law Egyezményrel foglalkozó forrásai: <http://iicl.law.pace.edu/cisg/cisg> (Hozzáférés ideje: 2016. szeptember 4.)

⁵ Globalsaleslaw.org (Hozzáférés ideje: 2016. szeptember 4.)

kommentátora, John O. Honnold ezt írja: „Az Egyezmény – faute de mieux – gyakran olyan bíróságok által kerül majd alkalmazásra, amelyek behatóan csak saját nemzeti jogukban jártasak. A fórumok, az Egyezmény külön szempontjaira tekintet nélkül, alávették annak a természetes tendenciának, hogy a nemzetközi szabályokat azon jogi ideák fényében olvassák, amelyek szellemi képződményük magjába beágyazódtak. Az elme azt látja, amit az elme látni akar.” (angolul idézi: Flechtner 1998, magyarul idézi: Szabó 2008, 159)

A fordítási nehézségeket a magyar irodalomban is lehet érzékelni. Az Egyezményt Magyarországon az 1987. évi 20. törvényerejű rendelet hirdette ki, amely hivatalos fordításnak tekinthető. A magyar jogforrási rendszer értelmében ugyanis amikor a bíróság egy ügyben ítéletet hoz, és azt indokolja, akkor konkrét jogszabályra kell hivatkoznia. Ez a konkrét jogszabály pedig a fent említett törvényerejű rendelet. Ugyanakkor a szöveget a jogtudományon belül többen is bírálták, ezért a Pázmány Péter Katolikus Egyetem jogi karnak kollégái közzétettek egy javított magyar nyelvű fordítást is (Bánrévi et al. 2007). Ez természetesen nem hiteles forrása az Egyezménynek. Ezen új, és kétségkívül szakszerűbb fordítással ugyanakkor nem oldódott meg az eredeti probléma, sőt, most már két magyar nyelvű forrás is rendelkezésre áll, amely nem növeli a témakörben a jogbiztonságot.

Amennyiben fent írtak mellett figyelembe vesszük azt a tényt is, amelyet a 2015-ös kutatás is igazolt, hogy a magyar joggyakorlat nem igazán használ külföldi forrásokat, egy ambivalensen megnyugtató megoldásra jutunk: legalább a nemzetközi joggyakorlatban a fordításból adódó nehézségek nem zavarják meg a magyar jogalkalmazót – minthogy nincs is tudomása ezen jogtudományi dilemmákról. Ez a cinikus megközelítés természetesen nem vezet előbbre a probléma megoldásában, ráadásul a képet feltétlenül árnyalja, hogy a magyar választottbírói gyakorlatban igenis hangsúlyosan jelennek meg a külföldi kommentárirodalom egyes elemei! A megoldást tehát természetesen a nemzetközi jogtudományi vitákba való bekapcsolódás, vagy legalábbis az ott írtakhoz való hozzáférés jelentheti.

Megoldási lehetőségek a nyelvi akadályok leküzdésére

Szinte magától értetődő megoldásként jelentkezik a jogi oktatás fejlesztése, azon belül is a joghallgatók felkészítése a külföldi források, adatbázisok, külföldi ítéletek felhasználására, feldolgozására. A jogi képzési területen követelmény egy idegen nyelvből a középfokú nyelvvizsga megléte a diploma megszerzéséhez, tehát feltételezhetjük, hogy legalábbis „konyhanyelvi” szinten beszélnek a jogászaink legalább egy idegen nyelven. Az osztatlan jogászképzési struktúrában a nemzetközi kérdésekkel foglalkozó diszciplínák meglehetősen alulreprezentáltak. Lehet ezt azzal indokolni, hogy egy átlagos jogász sokkal nagyobb valószínűséggel találkozik a hazai jog intézményeivel, mint a nemzetközi jogi, nemzetközi kereskedelmi kérdésekkel. Szintén igaz az is, hogy az Európai Unió tagsággal szinte minden tantárgyon belül növekedett a nemzetközi elemek aránya, a jogharmonizációs kötelezettség következtében. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a joghallgatók a készen kapott magyar nyelvű szakirodalmon túl bármilyen szinten is kényszerítve éreznék magukat idegen nyelvű irodalom felhasználására. Az szintén nem reális elvárás, hogy a jogi oktatáson belül kötelezzük a hallgatókat nyelvórák látogatására, mert a hallgatói óraszámok így is magasak. Így a graduális jogi képzés keretein belül – véleményem szerint – nem megoldható a nyelvi akadályok leküzdése. Ami a jogi és tudományos adatbázisok használatát illeti, a jogi informatika oktatása nélkülözhetetlen, különösen az elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények számának növekedésére tekintettel. Ebben az esetben bízhatunk abban, hogy a hallgatók általános IT-ismereteinek növekedése magával hozza a későbbi szakmai előmenetelük során alkalmazott módszerek fejlődését is, így magam részéről a technológiai változások terén az idő jótékony hatásában bízom. És a szó szerinti értelemben vett generációváltásban.

A Kúrián működő főtanácsadói rendszer kialakítását az igazságügyi alkalmazottak szolgálati viszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 2013. évi módosítása tette lehetővé. Ezen dolgozók elsősorban jogi döntés-előkészítéssel kapcsolatos feladatokat kapnak, a kollégiumvezetőtől főként jogszabály-veleményezésre és az igazgatási feladatok támogatására irányuló felkérések érkeznek. A főtanácsadók emellett részt vesznek a joggyakorlat-elemző csoportok munkájában, hazai és nemzetközi adatszolgáltatások teljesítésében, támogatják a jogegységi tanácsok munkáját, illetve oktatási és képzési tevékenységet is végeznek. A kúriai főtanácsadók mintájára a járásbíróóságokon és törvényszékeken is lehetne olyan munkakörben foglalkoztatni jogász kollégákat (talán nem főtanácsadó, hanem csupán tanácsadó munkakörben), akik a bírók munkáját segítik nemzetközi kutatások lefolytatásában, összehasonlító jogi elemzéseket végezhetnek, elősegítve ezzel a nemzetközi jogegységesítést. Ezen munkakörök vonatkozásában már természetes elvárás lehet a kiváló nyelvismeret, a kutatói attitűd, és természetesen az infokommunikációs eszközök készség szintű használata. A fiatal, ambiciózus jogász kollégáknak lehetőségük lenne a szakmai tapasztalataik hiányát olyan készségekkel kompenzálni, amelyek a tapasztaltabb kollégáknak életkori, szervezési vagy leterheltségi okok miatt nem állnak rendelkezésre. Ezen tanácsadó, előkészítő szerepkör kiemelkedő jelentőségéről számol be Heutger a holland bírósági gyakorlat kapcsán. Nemzeti riportja értelmében az ítélező bíró munkáját segítő ún. *Procureur-Generaal* feladata a nemzetközi kereskedelmi ügyletek kapcsán a releváns joggyakorlat feltérképezése, ide értve a külföldi esetjogot is (Heutger 2015). Az Európai Unió Bírósága előtt zajló eljárásokban a főtanácsadók is hasonló szerepet töltenek be, és egyes esetekben a főtanácsnoki indítványok olyan magas szakmai színvonalat képviselnek, hogy önálló hivatkozási alapot jelentenek. Az általam javasolt, alacsonyabb szintű bíróságokon potenciálisan alkalmazható tanácsadók kifejezetten a fiatalabb korosztályból kerülnének ki, akik az életkori előnyüket kihasználva tudnának "generációs" lendületet adni az ítélező fórumoknak.

A realitások talaján maradva azonban abból kell kiindulnunk, hogy a bíróságok leterheltsége nem csökken, és az új munkakör bevezetése sem a közeljövőben fog megvalósulni. A fennálló problémára mintegy válaszként a nemzetközi legjobb gyakorlatokat alapul véve a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karán a Nemzetközi Köz- és Magánjogi Tanszék egyedülálló tevékenységbe kezdett, az Igazságügyi Minisztérium támogatásával. A hallgatók és oktatók részvételével folyó kutatás célja az egységes értelmezés elősegítése érdekében egy tudományos adatbázis létrehozása. Az adatbázis a külföldi ítéletek szövegének, vagy egyes esetekben hivatalos összefoglalóinak alapulvételével magyar nyelven foglalja össze a releváns tényeket, és ami még fontosabb: a bíróságok részletes indoklását az egyes cikkek értelmezése kapcsán. Reményeink szerint ez a folyamatosan bővülő adatbázis, illetve a jogesetek tudományos igényű magyar nyelvű feldolgozása elősegítheti a magyar bíróságok számára is az egységes értelmezést. A magyar nyelven is elérhető források kiküszöbölhetik az aktív nyelvtudás hiányából fakadó korlátot, míg a kereshető, tematikus adatbázis az infokommunikációs eszközökkel hadilábon állók számára is használható megoldást kínál majd. A projekt egy nyilvánvalóan több éves folyamat eredményeként lesz majd olyan szinten használható, ahogy azt a készítők szeretnék, de mint minden folyamat, ez is az első lépésekkel kezdődik.

Irodalom

- Bánrévy G., Jancsó R., Sándor T. (2007) A Bécsi Konvenció javított magyar fordítása. *Jogi Tájékoztató Füzetek*, 185. füzet, pp. 109–141.
- Bell, G. F. (2007) How the Fact of Accepting Good Faith has a General Principle of the CISG Will Bring More Uniformity. In: Pace International Law Review (ed.) *Review of the*

- Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG) 2005-2006.*, Sellier, München. pp. 3–22.
- DiMatteo, L. A., Dhooge, L., Greene, S., Maurer, V. (2004) The Interpretive Turn in International Sales Law: An Analysis of Fifteen Years of CISG Jurisprudence. *Northwestern Journal of International Law & Business*, 2. pp. 299–440.
- Flechtner, H. M. (1998) The Several Texts of the CISG in a Decentralized System – Observations on Translations, Reservations and other Challenges to the Uniformity Principle in Article 7(1) *Journal of Law and Commerce*, 17. pp. 187–217.
- Germain, C. M. (2014) Reducing Legal Babelism: CISG Translation Issues. In: DiMatteo, L. A. (ed.): *International Sales Law. A Global Challenge*. Cambridge University Press, New York. pp. 51–62.
- Heutger, V. (2015) National Report of the Netherlands. *International Conference “35 Years of CISG – Present Experiences and Future Challenges”*, Zagreb, 2015. December 1-2. Kézirat
- Lookofsky, J. (2003) In Dubio Pro Conventione? Some Thoughts About Opt-Outs, Computer Programs And Preemption Under The 1980 Vienna Sales Convention (CISG). *Duke Journal of Comparative & International Law*, 13. pp. 263–289.
- Sándor T. (1990) *A nemzetközi adásvétel*. Napraforgó, Budapest
- Sándor T., Vékás L. (2006) *Nemzetközi adásvétel*. HVG-ORAC, Budapest.
- Schlechtriem, P. (2015) *National report of Germany*. International Conference “35 Years of CISG – Present Experiences and Future Challenges”. A szerző által benyújtott kézirat. (megjelenés alatt)
- Schwenzer I. (2010) (ed.) *Schlechtriem & Schwenzer: Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG) 3rd Edition*, Oxford University Press
- Schwenzer, I., Hachem, P. (2009) The CISG–Successes and Pitfalls. *The American Journal of Comparative Law*, 2. pp. 457–478.
- Szabó S. (2014) *A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca. Az egységes értelmezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei*. PázmányPress, Budapest
- Szabó S. (2011) A nemzetközi gazdasági kapcsolatok a XXI. században – a Bécsi Vételi Egyezmény a magyar bírói gyakorlatban. In: Raffai K. (szerk.) *Tanulmányok Bánrévy Gábor tiszteletére*. Pázmány Press, Budapest. pp. 10–52.
- Szabó S. (2008) *A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca. Az egységes értelmezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei*. Doktori értekezés. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest
- Szabó S. (2009) A kártérítés mértékének kiszámítása a Bécsi Vételi Egyezmény szabályai alapján. *Külgazdaság Jogi Melléklet*, 1–2. pp. 1–17.
- UNCITRAL (2012) *Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*. UNCITRAL, Bécs.
- Vörös I. (2003a) Az áruk (ingó dolgok) nemzetközi adásvételéről szóló Bécsi Egyezmény és jogalkalmazási gyakorlata: az egyezmény hatálya, általános rendelkezései és a szerződés megkötése. *Külgazdaság Jogi Melléklet*, 7–8. pp. 93–108.
- Vörös I. (2003b) A nemzetközi adásvételi szerződés tartalma: a felek jogai és kötelezettségei, valamint a szerződésszegés szabályozása a Bécsi Egyezményben és gyakorlatában. *Külgazdaság Jogi Melléklete*, 9. pp. 109–124.